

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg takker udvalget for den enstemmige indstilling og den hurtige behandling af lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-48 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om forlængelse af statsgaranti i forbindelse med Danmarks deltagelse i det skandinaviske luftfartssamarbejde.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 82) findes i tidenden sp. 2630, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 247).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Horn: Jeg skal på udvalgets vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse i den foreliggende skikkelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov for Grønland om indførselsafgifter m. v.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 46) findes i tidenden sp. 1825, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 245).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Dupont: Et flertal inden for udvalget indstiller afgiftsforslaget til uændret vedtagelse. Det vil betyde, at man over afgifterne tager en merindtægt på 1,9 mill. kr., og sammen med de særlige eneretsfortjenester skulle det give en merindtægt på i alt 5,8 mill. kr. Disse penge anvendes i den sociale for-
sorg i Grønland, og da Grønlands landsråd har tiltrådt det, mener flertallet i udvalget, at man bør støtte forslaget.

Vivike: Socialistisk folkeparti er stadig væk af den opfattelse, at det er forkert, at kommunerne i Grønland ikke i lighed med kommunerne hernede får en refusion fra staten af deres sociale udgifter. Det er jo baggrunden eller den væsentlige baggrund for, at dette lovforslag er fremsat, hvorefter man forøger den indirekte beskatning i Grønland og dermed fordyrer varerne. Jeg må meddele, at vi stadig væk ikke kan støtte forslaget.

Ministeren for Grønland (Carl P. Jensen): Jeg takker udvalgets flertal for den indstilling, der foreligger om lovforslagets uændrede vedtagelse.

Jeg vil gerne i anledning af det ærede medlem hr. Vivikes bemærkninger, der stort set var en gentagelse af det, han sagde allerede ved første behandling, hvor det ærede medlem gav udtryk for, at staten simpelt hen burde bevilge de penge, der her er tale om, sige, at det er naturligvis et standpunkt, men det er tillige en tale, der hjælper med til at opretholde den ikke usædvanlige opfattelse i befolkningen, at vi overhovedet ikke yder noget til sociale formål eller til

[Ministeren for Grønland.]

anden form for hjælp ud over det, lad mig sige mere kollektive bistandsprogram.

Den opfattelse giver mig anledning til at gøre enkelte bemærkninger. For det første vil jeg gerne minde om, at den sociale for- sarg, når det drejer sig om personlige ydel- ser, for Grønlands vedkommende er et indre anliggende; det er ydelser, der administreres af kommunalbestyrelsen efter retningslinjer, der udarbejdes og vedtages af det grønland- ske landsråd, der finansierer uden stats- refusion. Landsråds-kassens indtægter beror alene på opkrævning af indførselsafgifter eller punktskatter, om man vil, sådan som dette forslag er udtryk for. Landsrådet har, som det fremgår af bemærkningerne, også andre opgaver end de rent sociale, men de muligheder, landskassen har for at løse disse opgaver, herunder også de sociale op- gaver, beror i Grønland på samme måde som andre steder på tilvejebringelsen af de nødvendige penge. Her har man altså en af motiveringerne for, at landsrådet har ønsket at forøge den eneste indtægtskilde, man har, nemlig afgifter af den art, der her er tale om.

Det ærede medlem hr. Vivike mener fort- sat ikke, at det er tilstrækkeligt, ja, det ærede medlem mener i fortsættelse af den tale, han holdt ved første behandling, nær- mest, at staten burde betale det hele. Nu føler jeg mig ikke helt sikker på, at denne opfattelse deles i Grønland, og jeg støtter det på, at i så fald var den nok kommet til udtryk i Grønlandsudvalget af 1960. Vi har tilmed hørt, at man også fra grønlandsk side har udtalt ønske om i højere grad at være med til at yde noget mere.

Men for nu at holde os til dette lovfor- slag, så vil jeg gerne minde om, at det i sig selv ikke tilvejebringer de ca. 6 mill. kr., som landsrådet regner med at få brug for i det kommende år. Forslagets provenu bliver, som det ærede medlem hr. Dupont omtalte, kun 1,8 eller 1,9 mill. kr. Det resterende beløb på ca. 4 mill. kr. beror på overførslen af den eneretsfortjeneste, som den kgl. grønlandske handel hidtil har haft. Det ærede medlem efterlyser et øget stats- tilskud. Det øgede statstilskud ligger netop i disse 4 mill. kr. Jeg henviser her til be- mærkningerne til lovforslaget, hvoraf det klart fremgår, hvad dette eneretsprovenu

beror på. Det betyder samtidig, at det stats- tilskud, der hidtil er ydet til den grønland- ske forsyningstjeneste, på finansloven for det kommende år må forhøjes med dette beløb — altså et direkte statstilskud til for- øgelse af landskassens ydelser.

Det er helt i overensstemmelse med Grønlandsudvalgets betænkning, hvad man kan kalde en station på vejen. Her vil jeg i øvrigt gerne have lov til at citere, hvad Grønlandsudvalget har sagt om dette pro- blem i betænkningen. På side 48 siger man:

„Udvalget skal endvidere anbefale, at spørgsmålet om fordelingen af finan- seringen af de sociale udgifter mellem staten og landsrådet tages op til fornyet overvejelse, når der er udarbejdet en ti- årsplan over anlægs- og driftsudgifter og for landskassens løbende indtægter.“

Udvalget „anbefaler“, hverken mere eller mindre; udvalget henstiller end ikke. Hvad er det, man anbefaler? At man overvejer. Og hvornår skulle man overveje? Det skulle man, når man havde udarbejdet et tiårs- program for anlægs- og driftsudgifterne. Jeg vil gerne fremholde dette i ahledning af det ærede medlem hr. Vivikes særstand- punkt i betænkningen og navnlig i anled- ning af den motivering, det ærede medlem har givet, fordi det ærede medlem er med- underskriver af denne betænkning.

Jeg nævner også dette afsnit for at vise, at det ikke er særlig kontant affattet. Der- for tror jeg, jeg har lov til at sige til det ærede medlem, at han er kommet en post- gang for sent med sin mere kontante til- kendegivelse her i dag, hvorved han gerne vil placere sig, jeg havde nær sagt som mere grønlænder end de grønlandske repræsen- tanter.

Jeg vil gerne have lov til at pege på et andet afsnit i den såkaldte G 60-betæn- ning for at påvise, at en mere konkret stillingtagen til et konkret problem har givet resultat. I betænkningens afsnit om socialpolitiske forbedringer på side 159 fore- slår man, at der indføres et børnetilskud på 200 kr. om året pr. barn, uanset antallet af børn. Denne betænkning forelå den 26. juni 1964, men ministeriet var bekendt med disse synspunkter, og i tilslutning hertil ud- arbejdede og fremsatte man her i folke- tinget et lovforslag, der blev vedtaget den 25. februar i fjor og således allerede er

[Ministeren for Grønland.]

trådt i kraft for snart et år siden. Denne lov, sammenholdt med overføring af eneretsprovenuet på de nævnte ca. 4 mill. kr., betyder, at der vil være tilgået landskassen en samlet merindtægt fra staten på 7-8 mill. kr. i løbet af det sidste år.

Landsrådet står ikke fremmed over for mulighederne for selv at skaffe sig øgede indtægter til dækning af de udgifter, som bl. a. det foreliggende forslag er udtryk for. Men man har fremholdt, at hvis udgifterne til de nødvendige forbedringer ikke kan afholdes af de indtægter, landskassen oppebærer, må der ydes et statstilskud enten i form af et rådighedsbeløb eller til et specielt formål. Noget sådant er der ikke udtalt ønske om endnu, men jeg vil gerne på den givne foranledning gentage det, som jeg tidligere har sagt, at hvis man for Grønlands vedkommende skal tage de omtalte opgaver op — og det skal man — så må de, som der allerede er givet udtryk for, have en meget høj prioritet i den kommende tids Grønlandspolitik, og vi er da også langt inde i de forberedende arbejder med et oplæg til Grønlandsudvalget.

Må jeg så endelig for at indfri det løfte, jeg gav det ærede medlem hr. Bækgaard ved lovforslagets første behandling, sige følgende: det ærede medlem udtalte, at han gennem pressen var bekendt med, at der havde været tale om et meget betydeligt svind ved forsendelsen af udhandlingsvarer, og det ærede medlem bad mig oplyse nærmere om dette problem. Jeg kan bekræfte, at der har været tale om et svind; det blev for 1963 opgjort til ca. 1 mill. kr. Men dette beløb skal ses i forhold til en samlet udhandling på ca. 160 mill. kr., heri indbefattet afgiftspligtige varer. Endvidere må det erindres, at dette svind tillige omfatter ødelæggelse af letfordærlige varer som frugt, grønsager og kartofler, og det må ses i forhold til de særlige transport- og opbevaringsproblemer, man har i Grønland. Jeg kan føje til, at efter at dette problem er blevet rejst, har det været forhandlet med revisionsdepartementet, med statsrevisorerne, og der er taget skridt til yderligere begrænsning af mulighederne for svind.

Sluttelig vil jeg gøre opmærksom på, at som følge af, at lovforslaget er fremkommet så sent — det blev først færdigbehandlet i

Grønlands landsråd i efteråret — har vi af hensyn til den tid, der var tilmålt det høje ting, ikke i forslaget villet ansætte nogen dato for lovens ikrafttræden, men jeg henstiller til udvalget, om man ikke nu mellem anden og tredje behandling vil kunne indstille datoen 1. april som ikrafttrædelsesdato.

Vivike: Det er rigtigt, som den højtærede minister siger, at provenuet af den kgl. grønlandske handels eneret på 3,9 mill. kr. overgår til landskassen; det er lige så rigtigt, at det i virkeligheden er et statstilskud, og den overgang er jeg også tilfreds med. Men jeg synes, at man så kunne have givet et rådighedsbeløb for resten af det, landsrådet mente man manglede for at kunne bestride de mest nødvendige sociale udgifter. Det er en ganske forkert opfattelse, den højtærede minister har fået af mit indlæg her ved sagens første behandling, når ministeren mener, at min opfattelse er den, at staten skulle betale det hele. Det har jeg aldrig ment. Jeg har ment, at den skulle give en refusion, og det forslag, socialistisk folkeparti i sin tid stillede om denne sag, gik jo ud på, at staten refunderede de grønlandske kommuner og den grønlandske landskasse 80 pct. af udgifterne til social forsyning, og den mening har vi stadig væk. Jeg ved godt, at der står det i Grønlandsudvalgets betænkning, der er nævnt, og det er selvfølgelig et løfte. Men vi har ingen garanti for, at det ikke varer længe, før de regler, ministeren taler om, bliver udarbejdet. Jeg er — det må indrømmes — meget utålmodig og fastholder mit standpunkt, og det er ikke for specielt at gøre mig til forkæmper for grønlandske forhold mere end nogen anden.

Ministeren for Grønland (Carl P. Jensen): Jeg skal blot føje til, at jeg ganske nøje har fulgt henstillingerne fra Grønlandsudvalget i den af udvalget angivne takt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-3 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om pension i udlandet m. v.).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 37) findes i tidenden sp. 1667, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 241).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg stiller forslag om, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde. (Om ophævelse af § 35, stk. 2-5, om anvendelsen af renter under ophold under særforborg m. v.).

(Lovforslaget (nr. 109) findes i tillæg A. sp. 1425, fremsættelsen i tidenden sp. 2974).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de tre følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m. fl. (Om ophævelse af § 26, stk. 2-5, om anvendelsen af renter under ophold under særforborg m. v.).

(Lovforslaget (nr. 110) findes i tillæg A. sp. 1429, fremsættelsen i tidenden sp. 2974).

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om forsørgelse af militære invalider og sådannes efterladte i de sønderjyske landsdele. (Om ophævelse af § 32, stk. 3-6, om anvendelsen af forsørgelse under ophold under særforborg m. v.).

(Lovforslaget (nr. 111) findes i tillæg A. sp. 1423, fremsættelsen i tidenden sp. 2974).

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om erstatning til besættelsestidens ofre. (Om ophævelse af § 27, stk. 2-5, om anvendelsen af renter under ophold under særforborg m. v.).

(Lovforslaget (nr. 112) findes i tillæg A. sp. 1431, fremsættelsen i tidenden sp. 2974).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Niels Mørk: Disse 4 lovforslag er en naturlig konsekvens af det den 10. februar fremsatte lovforslag om ændring i lov om offentlig forborg, hvorefter ophold under særforborg bliver vederlagsfrit, for så vidt angår de områder, som er underlagt socialministeriet. Derfor går jeg ud fra, at der er enighed om at henvise disse lovforslag til det udvalg, som behandler hovedforslaget.

I øvrigt kan jeg anbefale alle lovforslagene til en hurtig og velvillig behandling.

Søren Andersen: De 4 lovforslag, vi behandler, er forslag til ændringer i de respektive love foranlediget af det nævnte lovforslag om gratis ophold for personer under særforborg. Vi har allerede ved behandlingen af det nævnte lovforslag i sidste uge givet grønt lys for tanken. Naturligvis er der ting, vi gerne ønsker at se på i et udvalg, og det vil vi gøre med velvilje.

Clara Munk: Mit partis ordfører ved behandlingen af disse 4 lovforslag, det ærede medlem hr. Asger Jensen, er desværre forhindret i at være til stede i dag. Ved første behandling af det allerede omtalte lovforslag gav han partiets tilslutning til en vel-